

Turvetuotantoalueiden ennallistaminen JTF- rahoituksella

26.11.2025

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Mikä ihmeen JTF?

- Just Transition Fund = Euroopan unionin Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto
- Rahastosta tuetaan Suomessa maakuntia, joihin turpeen käytöstä luopumisen vaikutukset kohdistuvat selvimmin
- Toimenpiteinä teknologian kehitys, liiketoimintamahdollisuudet, uudelleen koulutus sekä ennallistaminen, yht. 665 M€
- Ennallistamiseen on varattu noin 35 M€ turvemaakuntien kesken

JTF-ennallistamisen tavoitteet

- Tavoitteena ennallistaa yhteensä 13 300 ha turvetuotantoaluetta JTF-maakuntien alueella
- Lappi, Kainuu, Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Satakunta, Keski-Suomi, Pirkanmaa (Kihniö, Parkano, Punkalaidun, Virrat), Etelä-Karjala, Kymenlaakso, Itä-Suomi, Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala

Kansallinen ennallistamissuunnitelma: Vuoteen 2030 mennessä ennallistetaan 30% turvepeltojen pinta-alasta → **12 500 ha vetettyä turvepeltoa tai turvetuotantoaluetta**

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Turvesoiden ennallistamisen tavoitteet Pohjois-Suomessa

Pohjois-Pohjanmaalle on varattu JTF-hankkeisiin 4,4 M€

- Tavoitteena 2 500 ha ennallistettua ja jälkikäytön piiriin saatettua entistä turvesuota
- Jäljellä ~ 2,2 M€

Kainuulle on varattu JTF-hankkeisiin 1,5 M€

- Tavoitteena 866 ha ennallistettua ja jälkikäytön piiriin saatettua entistä turvesuota

Lappiin on varattu JTF-hankkeisiin 2,52 M€

- Tavoitteena 1650 ha ennallistettua ja jälkikäytön piiriin saatettua entistä turvesuota
- Jäljellä ~ 2,2 M€

Pohjois-Suomen JTF-ennallistamishankkeet

- Suokeidas, John Nurmisen Säätiö ja Luonnonperintösäätiö (1, 2, 21)
- POPKA 1 ja 2, Suomen Riistanhoito-säätiö (9-13, 18-20)
- Turvesuot kosteikoiksi, Metsähallitus Eräpalvelut (14-17)
- TUPAS 1 ja 2, Oulun kaupunki (3-6)
- Kosteikon rakentaminen Iso Lamminnevan turvetuotantoalueelle, Forest Holding Finland (7)
- Puronnevan turvetuotantoalueen ennallistaminen kosteikoksi, Kokkolan Energia Oy (8)

[JTF-ennallistamisen hankkeet - ELY-keskus](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

JTF-varoin ennallistettu pinta-ala

Pohjois-Suomessa tällä hetkellä 9 ennallistamishanketta

Maakunta	ha	Tavoite ha
Lappi (Ranua)	200	1650
Pohjois-Pohjanmaa (Oulu, Kärsämäki, Sievi, Pudasjärvi, Pyhäntä, Siikalatva, Ii, Kuusamo, Utajärvi, Muhos)	666,4	2500
Kainuu (Hyrnsalmi)	12,1	866
Kaikki maakunnat yhteensä, ha	878,5	5016

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ennallistamisen hyödyt

Ravinne- ja kiintoainespäästöt vähenevät: vedet puhdistuvat

Hiilidioksidipäästöt pienenevät kun turve vettyy ja lakkaa hajoamasta

Vesilinnusto hyötyy: hanhet, sorsat, kahlaajat jne. Luonnon monimuotoisuus kasvaa

Kosteikko varastoi vettä ja tasaa valuntaa, jolloin vettä riittää kuivinakin aikoina

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ennallistamisen toimenpiteet

Kosteikon rakentaminen patoamalla

Suoksi ennallistaminen

Vesien ohjaaminen turvesuolle metsä- tai maatalousmailta, valuma-alueen palauttaminen

Vesistökunnostukset, kun kuormitus liittyy turvetuotantoon

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kuka voi hakea/olla tuensaaja?

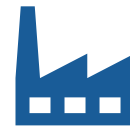
Kunnat,
kuntayhtymät

Kehitysyhtiöt ja muut
julkiset organisaatiot

Tutkimus- ja
koulutusorganisaatiot

Yritykset

Yhdistykset ja säätiöt

Yksityishenkilöt tai maa- ja metsätalousyhtymät eivät voi olla hakijoita.

Hankehakijan vastuulla ovat kunnostussuunnitelmat, rahoitushakemus ja omarahoitusosuus, sekä tarvittavien lupien hakeminen

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Tuen määrä/tuki %

80 % kehittämistoimenpiteiden osalta

70 % investointien osalta

Omarahoitusosuus 20-30%.

Kaikkien kustannusten tulee syntyä hankkeen aikana

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

**Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus**

Muita ehtoja

- Vuokra- ja maanhankintakulut ovat tukikelpoista kulua luonnonsuojelutarkoituksiin, maanhankintakulun tulee olla kohtuullinen (~100-500 €/ha).
- Hankkeet tulee toteuttaa pääsääntöisesti vuoden 2029 kesäkuuhun mennessä.
- Kosteikoksi ennallistettua aluetta ei saa kuivattaa ja ottaa muuhun käyttöön.
- Pelkkiä suunnitteluhankkeita ei rahoiteta, vaan hankkeiden on sisällettävä toteutusta.

Haku alkaa helmikuussa 2026. Tarkat päivämäärät ilmoitetaan myöhemmin.

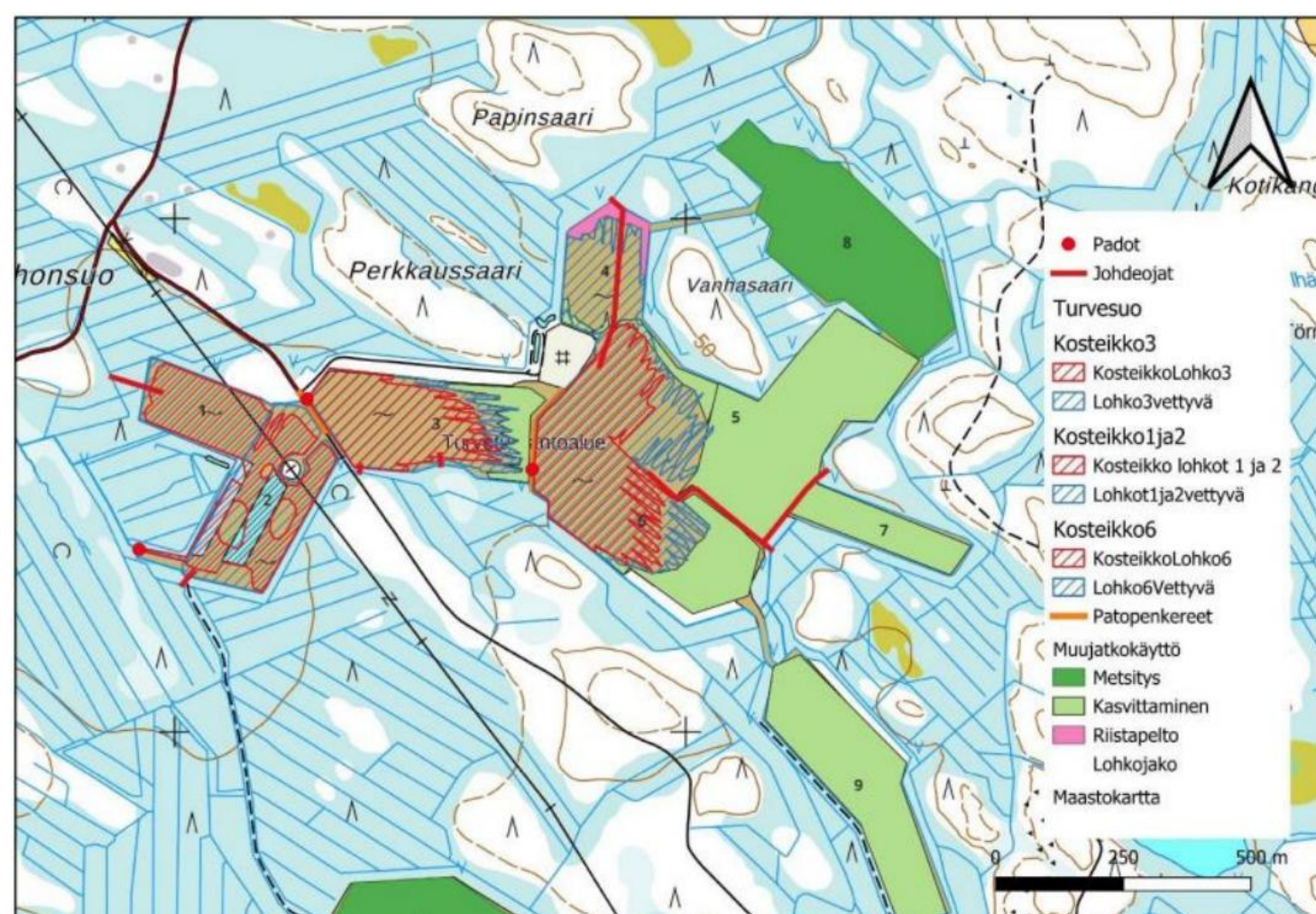
Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Tupas-hanke, Oulu

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Tupas-hanke, Oulu

Ennallistaminen käytännössä, Iso Lamminneva, Kärsämäki

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Majavan ennallistama turvesuo Kajaanissa

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Millaisia kohteita tulisi ennallistaa?

Muun muassa, mutta ei pelkästään

- Tt-alueet, joiden ennallistaminen parantaa lähialueiden natura- tai suojelualueiden vesitaloutta ja luonnontilaa.
- Tt-alueet jotka kiinteästi yhteydessä luonnontilaisiin soihin.
- Tt-alueet joista suora yhteys vesistöihin.
- Tt-alueet joilla happamien sulfaattimaiden riski on korkea.
- Valmiiksi vettyneet turvetuotantoalueet -> pinta-alan lisääminen

MITÄ ALUEITA EI ENNALLISTETA JTF-RAHOITUKSELLA

- Tt-alueet jotka ovat saaneet jotain muuta tukimuotoa -> metsitetyt ja peltokäytössä olevat tt-alueet.

JTF-ennallistaminen Kansallisen ennallistamissuunnitelman näkökulmasta

Turvepeltojen ja -soiden ennallistamistavoitteet 2030-2050

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

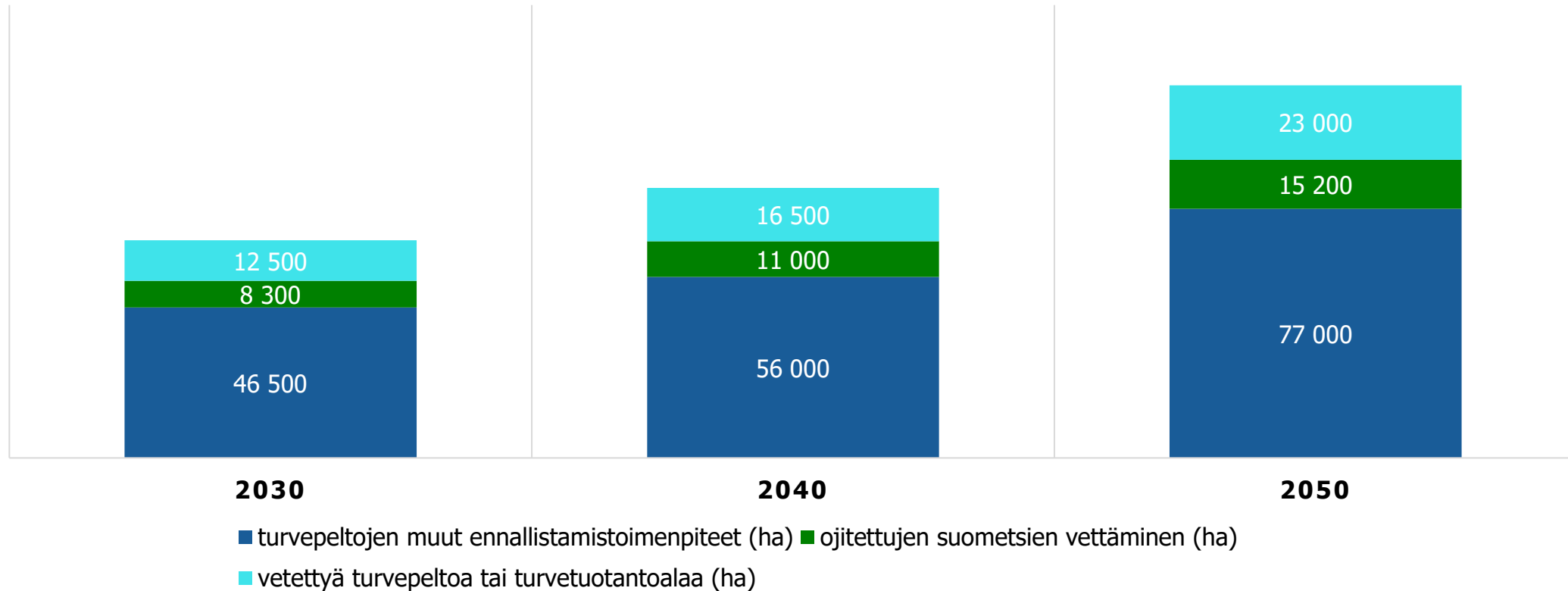
Ennallistamisasetuksen tavoitteet 2030–2050

- Ennallistamisasetus: "Vuoteen 2050 mennessä maatalouden käytössä olevista turvepelloista tulee ennallistaa puolet ja tästä kolmannes tulee vettä kosteikoksi."
 - 115 000 ha ennallistettua turvepeltoa, 38 000 ha kosteikkoa
- 40% turvepeltojen vettämisalasta voidaan tehdä heikkotuottoisella ojitetulla suometsäalalla
- **Turvepeltojen vettämistä voidaan kompensoida myös entisiä turvetuotantoalueita vettämällä**
- Vuoteen 2050 mennessä ennallistetaan 30% turvepeltojen pinta-alasta
 - **23 000 ha vetettyä turvepeltoa tai turvetuotantoaluetta**

Kansallinen ennallistamissuunnitelma: Maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat

TURVEPELTOJEN ENNALLISTAMISTAVOITTEET 2030-2050

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Linkkejä

PUHTI, Pohjois-Pohjanmaan JTF-ennallistamisen edistämishanke: <https://www.ely-keskus.fi/puhti-hanke>

Lisätietoa Oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF-Just Transition Fund) ja käynnissä olevat hankkeet:

<https://www.ely-keskus.fi/jtf-ennallistaminen>

Hakuilmoitus ja rahoitushakemuksen jättäminen, hakutunnus POPELY-026:

[EURA 2021: Ennallistamiseen ja jälkikäyttöön liittyvien JTF-hankkeiden haku](#)

Monimuotokosteikkojen vesistö- ja ilmastovaikutukset turvetuotannosta poistuneilla alueilla-
hankkeen loppuyhteenveto

[MoVeTu](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

PUHTI-hanke - Ota yhteyttä

Tanja Jylänki, projektipäällikkö, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
tanja.jylanki@ely-keskus.fi, +358 50 396 3276

Elli Pesonen, projektisuunnittelija, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
elli.pesonen@ely-keskus.fi, +358 50 396 0621

Paula Alho, rahoitusasiantuntija, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus,
paula.alho@ely-keskus.fi, puh. 0295 037 284

Verna Piirainen, rahoitusasiantuntija, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus,
verna.piirainen@ely-keskus.fi, puh. 0295 038 003

